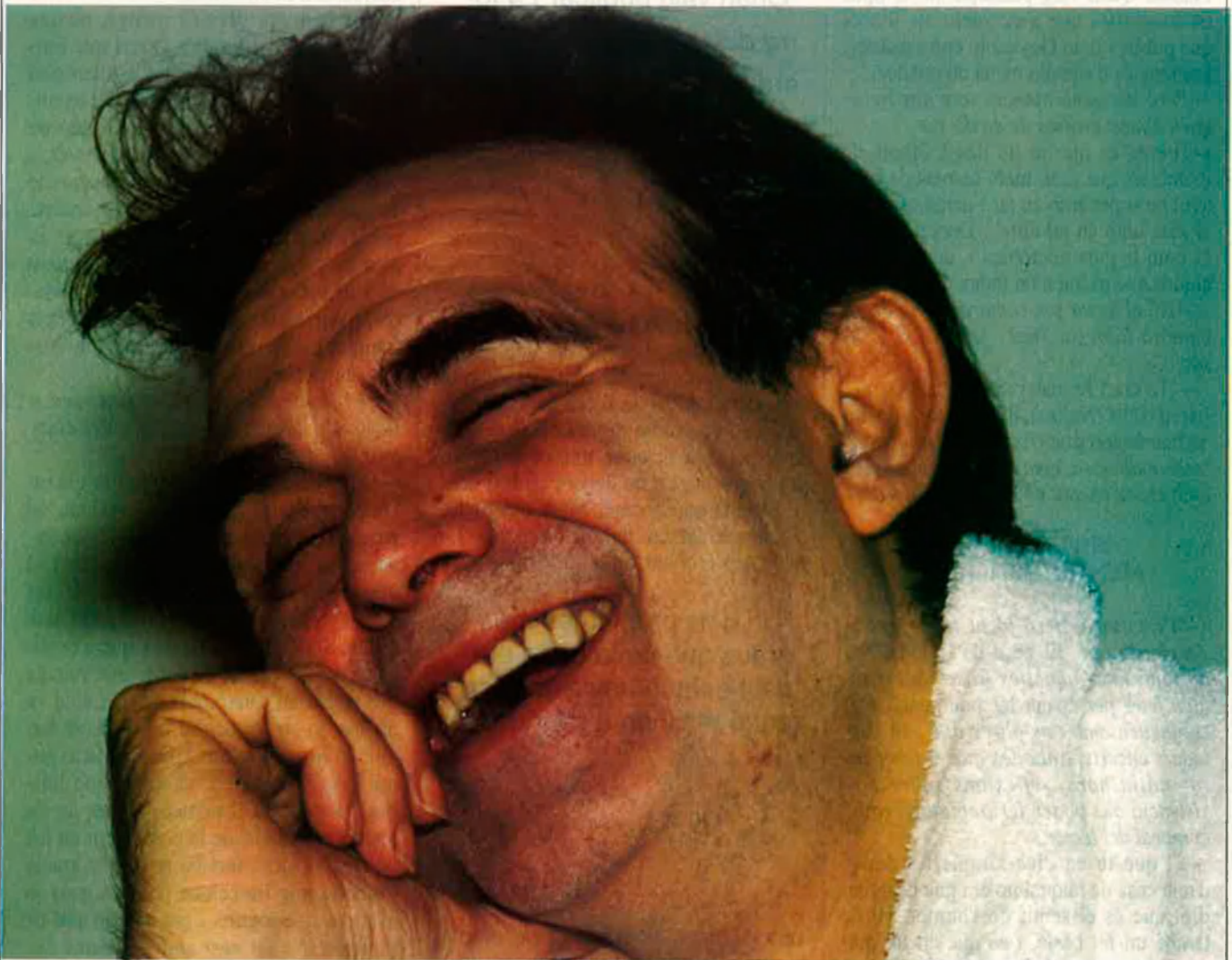

Terenci Moix publica les seues memòries

"Vaig descobrir que tot el que a mi m'agradava no agradava a Déu"

L'editorial Plaza & Janés ha publicat el primer llibre de memòries de Terenci Moix, *El peso de la paja*, un text que no defrauda el lector curiós ni tampoc l'intel·lectual.

"Sembla que els escriptors de la meua generació als cinc anys ja eren maquis i anaven amb metralleta".

RAFA GIL

La primera impressió que reps en abordar aquest home convertit en personatge que és Terenci Moix, és que es tracta d'un ésser escandalosament jove per a la seua edat. Les corbates cridaneres, els colors clars de la roba, les ulleres negres de pel·lícula de gàngsters, tot ajuda a creure la gran

vitalitat, les ganes de viure d'aquest incansable viatger que fa broma sovint dient que ha nascut a Alexandria...

—*El model adoptat per a contar la seua vida no és el típic a la Península, on hi ha una evident mancança de tradició a l'hora d'escriure d'una manera tan directa, sense que hi trobes res a faltar.*

—Jo no em vaig plantejar si hi havia costum o no. Sempre he escrit el que tenia ganes d'escriure i, si ho penses, quan vaig publicar *La torre del vicis capitals*, ja era una anomalia dins de la cultura catalana, i *Món mascle*, no diguem. És clar que si feia un llibre que era per a mi una mena de psicoanàlisi, una mena de purga o, si vols, una catarsi, òbviament era un

llibre que havia d'anar al fons de mi mateix.

—Però al mateix temps hi ha una evident intenció literària, l'ambició que no siguen només aquestes confessions habituals aptes per a llegir a l'autobús.

—Clar, perquè tota aquesta sinceritat no tindria cap valor si l'embolcall literari no respongués. Jo penso que allò que importa finalment és la literatura i si un llibre no és vàlid literàriament ja pot descobrir el cos incorrupte de la Verge de Fàtima. Quan vaig plantejar-me el tipus de biografies que s'escriuen, els llibres que publica Juan Goytisolo entre d'altres, impregnats d'aquella mena de mística...

—Però d'alguna manera tots dos tre n-queu aquest costum de no dir res.

—Home, és que jo he llegit llibres de memòries que eren mers carnets de ball: avui he sopat amb en tal i demà esmorzo al Ritz amb en tal altre... Doncs escolta, és com la guia telefònica i, de fet, hi ha alguns que hi foten un índex de noms...

—Així, el lector pot comprovar-ho en la mateixa llibreria ¿no?: "¡Mira, si jo hi sóc!".

—¡És clar! Jo mateix ja he picat en un parell d'ells (rialles), llibres que si no, no m'hauria comprat (rialles, ara amb mirada maliciosa, com si volguera influir amb el seu encant en l'efecte de la frase).

"VEIG UN FRANCÈS I M'ENTRA URTICÀRIA"

—M'excusarà, però jo hi trobe grans ximpleries, en El peso de la paja. No obstant, totes aquestes frases que semblen fetes per épater les bourgeois, s'hi conjuguen amb els altres que són veritaders encerts, troballes que et fan pensar mitja hora, reflexions sobre l'existència que poden fer tremolar l'edifici moral del lector.

—El que tu en dius ximpleries depèn d'una cosa de la qual no em puc desprendre, que és el sentit de l'humor. Hi ha també un fet bàsic, i és que en un moment determinat de la vida tu aprens que pots fotre't de les coses, de la gent, que la vida necessita una mica més d'intranscendència, almenys en un sentit de joc.

—Hi ha acudits genials com quan diu que Déu va aprofitar el setè dia per crear el cinema.

—És que jo m'ho pensava, això. Un dels problemes més greus que tenia quan era petit és que havia de triar entre el cinema o Déu. Però bé, això té un sentit més ampli: la religió me la van imposar com una cosa restrictiva i, cada cosa que a mi

m'agradava, des d'anar a veure una pel·lícula fins a fotre'm una palla, doncs tot això era fatal i aleshores vaig descobrir que tot el que a mi m'agradava era tot el que no agradava a Déu. ¡Doncs passo! Vaig passar de Déu, encara que, insisteixo, això té un sentit més ampli.

—¿Quin paper té la literatura, en aquesta elecció?

—Totes les meves influències com a escriptor, ja des de molt jove, vénen de la

"Quan vaig publicar La torre dels vicis capitals ja era una anomalia dins de la cultura catalana".

literatura anglesa i dels satírics llatins; aleshores, lògicament, hi ha una aplicació molt particular del sentit de l'humor. Però, fixat, hi ha un llibre meu, *Amami Alfredo*, que és un *desmadre*, però alhora és per a llegir entre línies i el problema és que la gent no llegeix entre línies.

Sembla que Terenci Moix s'estima el diàleg per damunt de totes les coses i, a més, sap escoltar amb curiositat, quasi

"Un dels problemes més greus que tenia quan era petit és que havia de triar entre el cinema o Déu".

amb golafreia. No li fa nosa cap pregunta, però les que no li agraden les obvia amb elegància, busca immediatament algun tema adient que no trenque la conversa.

—En El peso de la paja dona al sexe un paper aglutinador. ¿Creu que el té en la vida, que significa tant?

—En la meua sí, sobretot perquè sempre ha estat una frustració. Pensa que tant per la via familiar, la del franquisme o la de la religió, tothom em va educar per a trobar el sexe com una cosa turmentada, dolorosa...

—I per la via del cinema...

—Sí, però a la llarga totes aquestes coses fan un front comú.

"AVUI TOTA LA CULTURA ESTÀ DIRIGIDA"

—Molts com vostè es formaren amb un tipus concret de cinema, però ¿què hauria passat si aquest cinema haguera estat diferent, vull dir, si en lloc d' enamorarse de Maria Montes s'haguere n enamorat d'Emmanuelle?

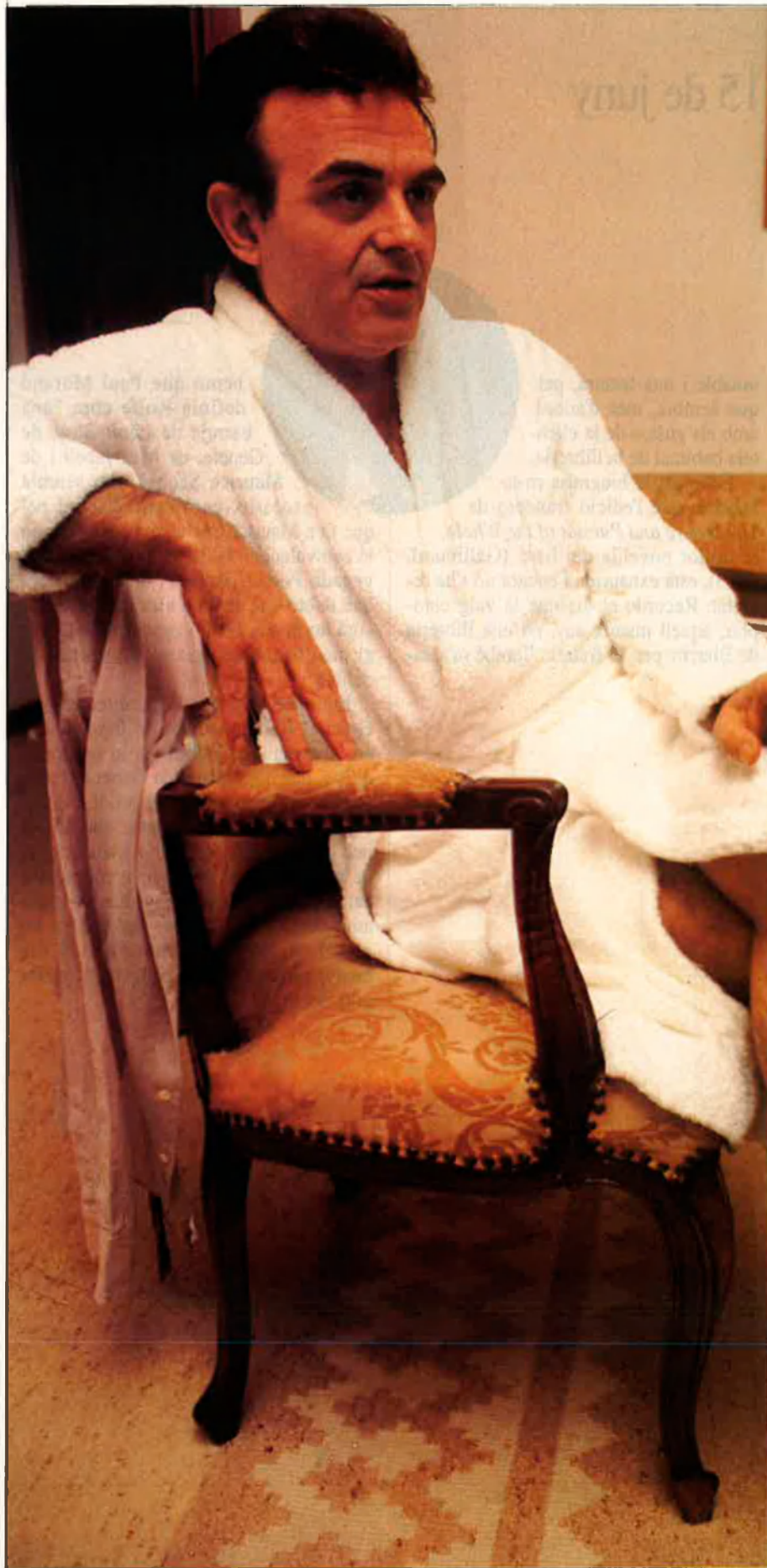
—Ens hauriem divertit menys, perquè Maria Montes tenia més gràcia que Emmanuelle. Jo tinc molt clara la diferència entre l'erotisme i la sexualitat. Per exemple, jo tinc una excel·lent col·lecció de pornografia dura, que m'agrada molt, i ¡que em diguin que això d'Emmanuelle és pornografia! (*Es remou a la cadira jocós*) A més a més, en comparar la Montes i Emmanuelle en realitat parlem de l'alienació per la ficció, cosa saludable, i, que en el meu cas, hi ha una petita trampa: jo era un nen que llegia moltíssim, devorava els llibres.

—¿El lector d'aleshores acostumava a llegir els llibres amb imatges del cinema?

—O al contrari. Això era una mica la realitat i el desig. Jo tenia una realitat, no patètica, simplement gris. Era un nen supermimat que tenia tot el que volia i el que no, ho aconseguia com fos. Vull dir que no vaig tenir en cap moment una infància patètica d'aquestes que s'expliquen de postguerra. Recordo una vegada que parlàvem d'això, a la ràdio, i algú va dir que jo era xarnego i de condició humil. Jo hi vaig saltar: "¡De condició humil res, a mi no em vingueu amb hòsties!" Perquè jo el número aquest de les meves privacions de la postguerra no t'el puc fer, la meua família tenia una granja i mentre mig Barcelona passava gana jo m'atipava de iogurts i era un nen així de rodonet. (*Fa un gest amb les mans enquadrant-se el rostre*).

—Però sí que ha dit sovint que era un nen molt imaginatiu.

—Sí, de fet jo vivia molt més de la imaginació que de la realitat, perquè tota aquesta crueltat de la postguerra no la vaig viure. Hi ha una tendència en els escriptors de la meua generació a explicar aquestes parts dolentes de la seva infantesa i, sembla, als cinc anys ja devien ser maquis i anar amb una metralleta. És clar que era un món gris i poc atractiu, i prou.

Deu personatges Segons Moix

- ;Balzac?
- Un gegant.
- ;Josep Maria Castellet?
- Se m'escapa.
- ;Baudelaire?
- Un geni.
- ;Pasqual Maragall?
- Molt simpàtic.
- ;Dolores del Rio?
- ¡Guapíssima!
- ;Simone Simon?
- La ingenuïtat.
- ;John Huston?
- L'avi que m'hauria agradat tenir.
- ;Jordi Pujol?
- No sé qui és.
- ;Pier Paolo Pasolini?
- La tortura del cervell.
- ;Terenci Moix?
- Jo.

"VAIG SER UN APASSIONAT DE LA VIDA ANGLESA"

—Són molt divertits al llibre els contrapunts de la seua germana, l'Anna Maria Moix. Soltadament hi apareix, al text, i li ho llança tot per terra.

—Quan jo me'n vaig anar de casa era molt jovenet i la meua germana va viure molt més en família, aleshores es recorda de moltes més coses que jo. Sempre he estat molt egoista i molt tancat en mi mateix, i això feia que no m'adonés de la vida real. Jo no me'n recordo... Allò de les primeres cares que t'acompanyen quan ets petit, jo només em recordo de les pel·lícules. Els meus records d'infantesa no són les persones, és la ficció, no són el rostres dels meus pares sinó els de Cèsar i Cleopatra. Aleshores, clar, la meua germana és molt més realista i a mesura que anava llegint el llibre em fotia notes al costat, que són les que hi vaig aprofitar. Per exemple, sovint em deia: "¡Escolta noi, això és al revés!" (Rialles).

—;Quin record té del seu pas per la TVE?

—Doncs mira, comprovar que la TV no potència més la imatge. Quan vaig començar *Más estrellas que en el cielo*, havia venut set edicions d'*El sueño de Alejandria* i quan van passar les setmanes i va acabar el programa, jo encara estava a la setena edició, com al començament. De tota manera, la part més trista de la meua experiència televisiva, va ser constatar que en la TV no existeix la meditació suficient per a oferir cada setmana el millor de tu mateix.

Xulio Ricardo Trigo